

Sveriges ambassad i Warszawa, Polen

Den svenska ambassaden ligger i centrala Warszawa med presidentens residens Palac Belwederski, Belvederpalatset, som nära granne. Borta är det kalla kriget och inflytandet från det forna Sovjetunionen. Polen har fått ett ekonomiskt uppsving genom sitt medlemskap i Europeiska unionen och atmosfären i det svenska residenset präglas numera av öppenhet. Samtidigt har huset behållit sin ursprungliga arkitektur som är typisk för tiden, 1930–1940-tal.

Ambassadpersonalen flyttade in i ett nybyggt och specialritat hus på den attraktiva adressen Bagatela 3 sommaren 1939. Strax därefter, den första september, invaderade Nazityskland Polen och det andra världskriget var ett faktum.

Margit Jelnicka har följt husets historia som anställd på ambassaden sedan 1930 fram till sin bortgång 1993. Under kriget och den tyska ockupationen var hon kvar som sista svensk och skapade en fristad för många på Bagatela 3.

Omslagsbilden visar... ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex consequat.

Bilden t v visar... ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis"

Goda kontakter bakom tomtköp

Erik Carlsson Boheman var ambassadör i Warszawa 1934–37. Genom sina goda kontakter med statspresidenten Ignaz Moscicki och den polska societeten hittade han den attraktiva tomten som Trädgårds-sällskapet i Warszawa ägde. Svenska staten fick köpa tomten för 140 500 kronor. Det som då hörde till Warszawas västliga utkant hör numera till stadens centrum, Śródmieście.

Boheman planerade ambassadbygget tillsammans med sin gamla klasskamrat, arkitekten Curt Björklund. Erik Boheman var Skolöverstyrelsens arkitekt och ritade främst skolor, hotell och restauranger, ofta i nyklassicistisk stil. Till en kostnad av 600 000 kronor blev det en ”efter tidens smak vacker och dessutom praktisk byggnad. Den innehöll både bostad för beskickningschefen, sekreteraren och kanslichefen samt kanslilokaler.” skriver han i sin bok *På vakt*.

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex consequat.

Skyddsrum i källaren

Boheman lyckades övertala de ansvariga i Stockholm att betala 36 000 kronor extra för ett skyddsrum och stora källarutrymmen. Det skulle visa sig vara en mycket klok investering. Vinkällaren användes senare av svenska affärsmän som tillfällig övernattning under kriget.

Ambassaden förstörs av kriget

”Granat dödade trotjänare” skrev Dagens Nyheter den 23 oktober 1939. Det nya residenset låg i skottlinjen när Nazityskland bombarderade Warszawa från 1 600 kanoner. I skyddsrummet fanns personalen och svenskar från flera storföretag. När den första granaten träffade ambassadbyggnaden erbjöd sig några svenskar att gå och titta efter vad som hänt. Den gamle betjänten Józef Szymanski hindrade dem och gick själv tillsammans med en ung springpojke, Karol, för att undersöka skadorna. Då slog en ny projektil ned och dödade Jozef omedelbart. Den unge Karol dog senare av sina skador på lasarettet som också besköts av granater.

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci-
tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

Beskickningens svenska personal sändes hem hösten 1939 i samband med ett vapenstillestånd. Margit Jelnicka stannade kvar med sin familj och fick ensam ansvaret för fastigheten och den polska personalen. I augusti 1944 kom Gestapo som tvingade dem på

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci-
tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

flykt och tog över huset, därefter hamnade det i ryska händer. När Margit Jelnicka kom tillbaka efter krigets slut 1945 mötte hon ett Warszawa i ruiner. Ambassaden fick en tillfällig hemvist i Hotel Polonia tills huset på Bagatela 3 blev beboeligt igen.

Kalla kriget

Under renoveringen 1980 upptäckte man att ambassaden avlyssnades genom väggen till en grannfastighet. Man lät då bygga dubbla väggar och spelade upp ljudet av Sveriges nationalsång och en uppläsning av Helsingforsavtalet från starka högtalare.

Statens fastighetsverk (SFV) byggde om ambassadens kansli i två etapper 1988–90 med en takvåning och ett hisshus. År 1999 renoverade SFV fasaden,

som blev gul istället för slitet grå, och byggde till ett viseringskansli som fram till dess hade legat på en annan plats i Warszawa. Efter Polens EU-inträde 2004 har antalet visumärenden minskat markant och berör endast personer som kommer från tredje land.

Ut wisi enim ad minim venia 2350:- + moms. m, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

Diplomatisk arkitektur

I dagsläget pågår ett intensivt affärs- och kulturutbyte mellan Sverige och Polen. Tomas Tranströmer, en mycket uppskattad poet i Polen, skapade magi vid sitt besök på residenset i maj 2012, ett halvår efter att han fått nobelpriset i litteratur.

Planlösningen i residenset fungerar bra för dagens diplomatiska relationer trots att huset kom till under en helt annan epok. Ett bra flöde mellan de olika rummen underlättar för umgänge med affärskontakter, politiker, kulturpersoner, journalister och kollegor. Ambassadörsparet betonar aktuella frågor som miljö och mänskliga rättigheter med särskilt fokus på barn, kvinnor och hbt-personer. Alla svenska högtider är också givna tillfällen för mottagningar. En engagerad polsk kock lagar svensk mat med en modern, internationell influens.

Kulturminne typisk för sin tid

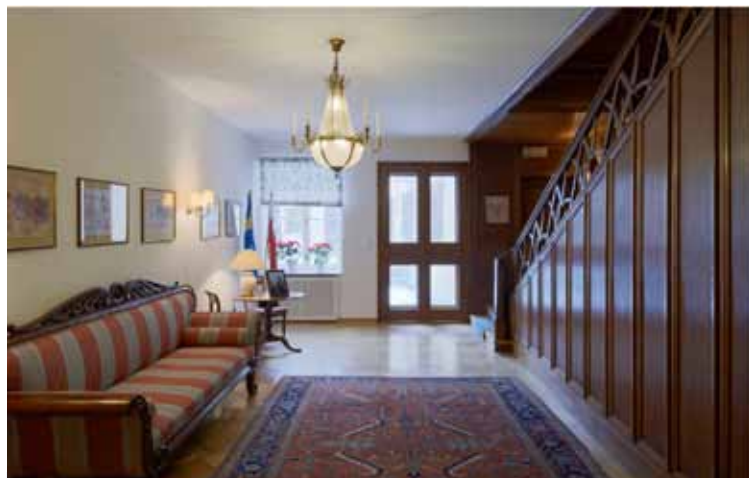
Ambassaden är byggd i nyklassicistisk stil med en stram fasad och ett brutet tak. Den är klassad som kulturminne av polska myndigheter. I huset finns ambassadens kansli, viseringskansli och residens för ambassadören med familj. Översta våningen innehåller den privata bostaden med gästrum.

Mot gatan är bottenvåningen indragen och bildar en pelargång. Övervåningen bärs upp av sex pelare efter antik förebild. Besökaren till residenset skyddas mot regn och snö av den täckta pelargången som leder fram till en gedigen port.

Imponerande entré

Den spatiösa entréhallen ger en ombonad känsla. På högra sidan är väggen klädd från golv till tak med massiv träpanel i mörk ek. Där finns den magnifika

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip. tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci-
tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

ektrappan i jugendstil med utskurna växt detaljer.
Från entréplanet kommer man också ut i den mur-
omgärdade trädgården med en fontän, träd och
blomsterrabatter.

Ljus paradvåning

En trappa upp ligger paradvåningen, vars tak och
matsal helt förstördes vid bombanfallet 1939. Precis
som i den nedre hallen finns här träpaneler från golv
till tak. Från denna hall kan besökaren röra sig in i
den rymliga matsalen eller till den stora salongen.

Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci-
tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip.

Båda rummen har ett generöst dagsljus från de
många höga fönstren och en luftig inredning i tydlig
kontrast till hallen och trapphuset. På samma plan
ligger också ett mindre biblioteks- och arbetsrum.

UD inreder

I stora salongen har Carl-Axel Acking svarat för den
fasta inredningen från 1960. Han var arkitekt och
möbelformgivare med stort inflytande i modern
svensk inredning på 1940- och 1950-talen. Acking
har förstärkt dagsljuset med höga smala väggspeglar

med omfattningar av trä och moderna lampetter av svensk kristall och mässing.

UD:s inredningsarkitekter gör en översyn av alla ambassader vart femte år. År 2013 fick hela residen- set nya gardiner och samtidigt tapetserade man om soffor och stolar.

Sveriges fastighetsförvaltning utomlands

Statens fastighetsverk (SFV) förvaltar statens egen- domar utomlands, närmare bestämt i sex världs- delar, i ett sextiotal länder. Till hyresgästerna hör Utrikesdepartementet (UD), Sida, Business Sweden och fyra svenska institut. SFV är även byggherre vid statens byggnationer utomlands och ansvarar för att nya hus representerar god svensk arkitektur, form och design. När det gäller äldre hus arbetar SFV för att erbjuda funktionella lokaler och ändå ta hänsyn till fastighetens historia och kulturella värde. UD ansvarar för själva inredningen i husen. SFV och UD har ett nära samarbete för att tillsam- mans stärka bilden av Sverige utomlands.

SVENSK BILDTEXT: Si enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis.

ENGELSK BILDTEXT: Ut wisi ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper nisl ut aliquip.

Engelsk summary sdh<bvsdjbvs<jvbjvb.vb<mn mn smn msd nv mn cmnk.jdnvk.jn.kjnavknk.jsd nv.kjn

Tradition i utveckling. Vi har många kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i vårt land. De är en del av vår gemensamma historia och framtid.

Statens fastighetsverk förvaltar Sveriges nationalbyggnader och fria marker; slott och kungsgårdar, teatrar, museer, ambassader och en sjundedel av landets yta med skog och mark.

Tradition is change. Sweden has many buildings and environments of great value to its cultural history.

They are part of the nation's history and its future.

The National Property Board administrates public buildings and open spaces; palaces and royal parks, theatres, museums, embassies and one seventh of Sweden's total land mass. All this is owned by the Swedes collectively, and the duty of the Board is to administer them in the best possible way.

